

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

The development of Teaching Experience in schools on The Development
of Reading and Interpreting skills for mathayom suksa 3 students
Patongprathankiriwat school, Hat Yai District, Songkhla Province

รุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธ์^{1*} และ อัสมา จินตรา²
Rungthip Pramotphan^{1*} and Asma chintra²

¹ อาจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Lecturer of Thai for Business Communication, Department of Thai Language, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

² นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Graduate student, Department of Thai Language, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

* Corresponding author, E-mail: rungthip.pr@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 ห้อง รวม 165 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ห้อง 1 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการสอนหัวข้อ “การอ่านตีความ” จำนวน 2 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง (รวมทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน) 2) แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน จำนวน 3 แบบฝึก เป็นข้อสอบอัตนัย แบบฝึกที่ 1 จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน แบบฝึกที่ 2 จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน แบบฝึกที่ 3 จำนวน 5 ข้อ 10 คะแนน รวม 3 แบบฝึก 40 คะแนน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่า E1/E2 และ ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.9/89.8 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ, การอ่านตีความ

Abstract

The objective of this research is 1. To develop reading and interpreting skills for mathayom suksa 3 students Patongprathankirawat school, Hat Yai District, Songkhla Province to be effective according to the criteria of 80/80. 2. To compare the results. Achievement before and after learning on reading skills, interpreting for mathayom suksa 3 students Patongprathankirawat school, Hat District. The samples used in the study were mathayom suksa 3 students Patongprathankirawat school, Hat Yai District, Songkhla Province, semester 2, academic year 2562, Room 1 amount of 25 students by Purposive Selection method. The tools used in this research consisted of 1. Learning management plan 2. Exercises at the end of the lesson plan 3. The learning achievement test before and after the study was tested by expert examination and the consistency index (IOC) was analyzed. Data were analyzed using statistics, mean, standard deviation (SD) and T-Test.

The results were found. 1. The results of the development of reading and interpreting skills for mathayom suksa 3 students Patongprathankirawat school, Hat Yai District, Songkhla Province found that reading and interpreting skills were effective Equal to 88.9/89.8, which is higher than the criteria of 80/80. 2. Achievement after learning by using reading and interpreting skills for mathayom suksa 3 students Patongprathankirawat school, Hat Yai District, Songkhla Province Statistical significance at the level of .01

Keywords: Skill practice, reading interpretation

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 4) กล่าวถึงเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เติบโต เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ พลเมืองโลกที่ดี ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมถึงเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนมีความรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นภาษาที่ทรงคุณค่าต่อการสื่อสารระหว่าง คนไทยด้วยกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในทักษะด้าน การศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีทักษะหรือความสามารถใน การอ่านตีความที่ดีจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ดี เพราะการอ่านตีความทำให้ ผู้ที่อ่านเข้าใจการสื่อสารด้วยภาษาเขียน สิ่งสำคัญที่สุด คือ การตีความเนื้อหาจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง ตรงตามที่ผู้เขียนถ่ายทอดผ่านภาษาเขียน จะทำให้การสื่อสารบรรลุผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และถ้าการ ตีความของผู้อ่านนั้นไม่ชัดเจนหรือผิดพลาดไปก็จะส่งผลให้เกิดการสื่อสารของงานเขียนนั้นผิดพลาดไปด้วย ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่สังเกตเห็นได้ชัด คือ ปัญหาการตีความ ของผู้อ่านที่จะส่งผลกระทบต่อ การอ่านตีความที่ไม่ถูกต้องของผู้อ่าน

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยปัจจุบัน พบว่า การอ่านตีความ มีปัญหาเยอะมาก ดังที่ เถกิง

พันธกิจอมร (2542 : 3) กล่าวว่า การอ่านตีความเป็นงานอ่านในระดับที่สูงขึ้น ที่ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถทางความคิดมากกว่าการอ่านปกติ เป็นการอ่านที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณอย่างลึกซึ้งซึ่งต้องสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์สารที่นำมาอ่านได้ ในการอ่านผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจเจตนาของผู้เขียน เข้าใจสารทั้งเนื้อเรื่องและน้ำเสียง ถ้าเข้าใจเจตนาของเนื้อเรื่องเรียกว่า “การตีความเนื้อหา” และถ้าเข้าใจเจตนาของน้ำเสียง เรียกว่า “การตีความน้ำเสียง” หรือบางทีเรียกว่า “อ่านตีบท” ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฟองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ (2555 : 35) ได้กล่าวถึงการอ่านตีความไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่มีความหมายสำคัญอย่างยิ่งในวิถีชีวิตปัจจุบัน ไม่ว่าสิ่งที่จะอ่านนั้นจะเป็นหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ การอ่านไม่เพียงแต่เป็นการอ่านออกเสียงตามตัวอักษรเท่านั้นหากแต่ต้องสามารถเข้าใจเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน รวมทั้งควรพัฒนาการอ่านให้สามารถอ่านตีความสารที่อ่านได้อย่างถูกต้อง การอ่านตีความเป็นการอ่านในใจอย่างละเอียด พยายามทำความเข้าใจความหมายจากสิ่งที่อ่าน เพื่อจะได้ทราบความหมาย จุดประสงค์ และน้ำเสียงที่ผู้เขียนสื่อมายังผู้อ่านได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

จากการที่ได้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เรื่อง อิศรญาณภาษิต และสอบถามครูผู้สอนรายภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบปัญหาการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่านักเรียนมีปัญหาการอ่านตีความ คือ นักเรียนตีความ คำหรือประโยค จากข้อคำถามไม่ได้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเขียนตอบคำถามได้ไม่ตรงประเด็นของคำถาม ซึ่งการอ่านตีความมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทักษะการอ่านตีความ เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ ซึ่งการมีทักษะการอ่านตีความที่ดีจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีความแม่นยำในการอ่านที่ดียิ่งขึ้น

ในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนความเข้าใจและฝึกเรื่องที่เรียน ครูส่วนมากจะใช้แบบฝึกหัดที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนให้นักเรียนฝึกหัดหลังการเรียน ดังที่ สายสุนีย์ สกุลแก้ว (2534 : 31) กล่าวถึงหนังสือแบบเรียน ว่าบางเล่มมีแบบฝึกหัดเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะสร้างแบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะและเข้าใจมากขึ้น ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอนเพื่อให้แบบฝึกหัดนั้นมีประสิทธิภาพส่งผลและเหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ทางผู้วิจัยจึงพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยฝึกให้นักเรียนอ่านตีความหมายของถ้อยคำ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความหมายโดยอรรถ ด้านความหมายโดยนัย ด้านความหมายโดยบริบท ด้านความหมายโดยสถานการณ์ และด้านความหมายโดยจิตประหวัด ควบคู่กับการฝึกอ่านตีความเพื่อพิจารณาน้ำเสียงของผู้เขียนและสรุปสาระจากเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรงแล้วยังเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้านทักษะการอ่านตีความ

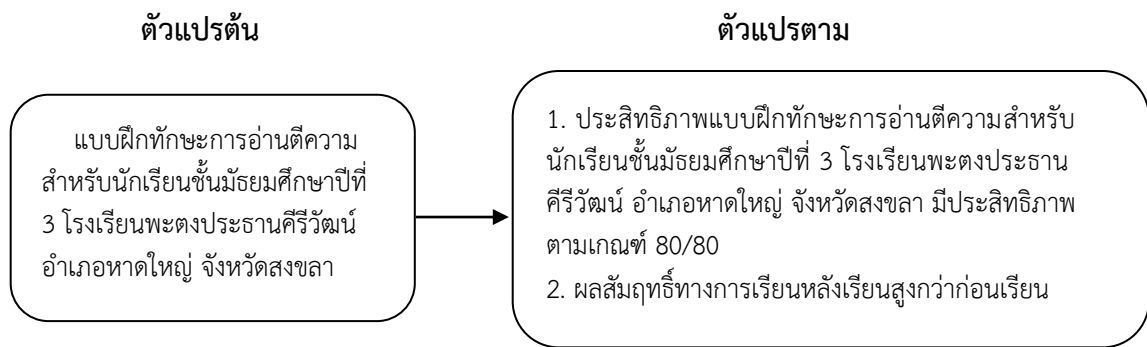

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านตีความที่สูงกว่าก่อนเรียน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คณะผู้จัดทำวิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ของโรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 8 ห้อง รวม 165 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ห้อง 1 จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

1. แผนการสอนรายวิชาภาษาไทย ในสัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 4 ชั่วโมง (รวมทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน)
2. แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนสัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” จำนวน 3 แบบฝึกเป็น

ข้อสอบอัตนัย แบบฝึกทักษะที่ 1 จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน แบบฝึกทักษะที่ 2 จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน แบบฝึกทักษะที่ 3 จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้ง 3 แบบฝึก คือ 40 คะแนน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านตีความ เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ (ผู้วิจัยออกข้อสอบ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกหรือปรับปรุงข้อสอบ ก่อนนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เพื่อวัดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านตีความ ความรู้เรื่อง “การตีความ” ใช้ทดสอบก่อนเรียนและใช้ทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน)

วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะและงานที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก
2. กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาที่จะนำไปใช้สร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้
 - 2.1 แผนการสอนรายวิชาภาษาไทย สัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ”

2.1.1 ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนรายวิชาภาษาไทย รหัส ท23102 ความรู้ทางการอ่านตีความ สัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” จำนวน 2 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 4 ชั่วโมง (รวมทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน) โดยพิจารณาแผนการสอนให้มีความเชื่อมโยงด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน จัดแผนการสอนให้เรียงลำดับจากง่ายไปหายากและต่อเนื่อง ดังนี้

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูอธิบายความหมาย ประเภทของการอ่านตีความ พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
- ครูแจกแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ ให้นักเรียนศึกษาและลงมือปฏิบัติตามคำชี้แจง

2.1.2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการทำงานแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน โดยกำหนดระดับคะแนน 80% แปลความหมาย ดังนี้

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านตีความ (หลังเรียน) จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 นักเรียนได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80% คือ ได้คะแนน 16 คะแนนขึ้นไป = ผ่าน

- แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน แบบฝึกทักษะที่ 1 จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน แบบฝึกทักษะที่ 2 จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน แบบฝึกทักษะที่ 3 จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน จำนวนแบบฝึกทั้ง 3 แบบฝึก คะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80% คือ แบบฝึกที่มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน ต้องได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป = ผ่าน ส่วนแบบฝึกที่มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน ต้องได้คะแนน 16 คะแนนขึ้นไป = ผ่าน

2.1.3 นำแผนการสอนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ดังนี้

- ผู้วิจัยปรับมาตรฐานการเรียนรู้ให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนด

- ผู้วิจัยปรับตัวชี้วัดให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนด

- ผู้วิจัยปรับสาระสำคัญให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

- ผู้วิจัยปรับการวัดและการประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผลเป็น 80/80

2.2 แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน

2.2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน สัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” ผู้วิจัยได้ออกข้อสอบจำนวน 3 แบบฝึก แบบฝึกที่ 1 จำนวน 10 คะแนน แบบฝึกที่ 2 จำนวน 20 คะแนน และ แบบฝึกที่ 3 จำนวน 10 คะแนน เพื่อนำผลการทดสอบนักเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

2.2.2 นำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อปรับปรุงแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนก่อนนำไปใช้สอน กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกหัดข้อนั้นวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด
ให้ค่าคะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบฝึกหัดข้อนั้นวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด
ให้ค่าคะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกหัดข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามตัวชี้วัด

ทั้งนี้ ยอมรับแบบฝึกหัดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 – 1.00

2.2.3 นำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.1 พิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้านทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นข้อสอบปรนัย 1 ชุด จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน) โดยผู้วิจัยออกข้อสอบจำนวน 20 ข้อ (กำหนดสัดส่วนการออกข้อสอบวัดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ และด้านความจำ จำนวน 10 ข้อ)

2.4.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา เพื่อประเมินคุณภาพเครื่องมือ หลังจากนั้นนำข้อสอบมาปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด
ให้ค่าคะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด
ให้ค่าคะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามตัวชี้วัด

ทั้งนี้ ยอมรับแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 – 1.00

2.4.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานารีวิวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีประเมินผลการเรียนในการทดลองงานวิจัยครั้งนี้

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านตีความทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยทำการสอนตามแผนการสอนรายวิชาภาษาไทย รหัส ท23102 ความรู้ทางการอ่านตีความ สัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 แผนการสอน โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนแต่ละแผนการสอน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

5. ผู้วิจัยตรวจให้คะแนน นำผลคะแนนที่ได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานารีวิวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน E_1 / E_2

2.2 หาค่าความแตกต่างของคะแนน ค่าที (t-test)

2.3 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.4 หาค่าร้อยละ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานารีวิวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน E_1 / E_2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนพัฒนาการทักษะการอ่านตีความ ก่อนและหลังทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐานก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบหาค่าแตกต่างของคะแนน (ค่าที) (t-test)

ผลการวิจัย

1. ได้สอนเนื้อหาตามแผนการสอน เพื่อทักษะทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประชานารีวิวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยฝึกให้นักเรียนอ่านตีความ หมายถึงของถ้อยคำ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความหมายโดยอรรถ ด้านความหมายโดยนัย ด้านความหมายโดยบริบท ด้านความหมายโดยสถานการณ์ และด้านความหมายโดยจิตประหวัด ควบคู่กับการฝึกอ่านตีความเพื่อพิจารณาเสียงของผู้เขียนและสรุปสาระจากเรื่องที่อ่าน

2. การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ ผลการทดลองปรากฏตามตารางดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้รวมคะแนนการทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน รายวิชาภาษาไทย รหัส ท23102 ความรู้ทางการอ่านตีความ สัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของ กลุ่มตัวอย่าง นำมาหาค่า E_1 เพื่อนำผลเปรียบเทียบประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ ตามเกณฑ์ตัวแรกที่ตั้งไว้

ตารางที่ 1 คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน			
	แบบฝึกที่ 1 (10)	แบบฝึกที่ 2 (20)	แบบฝึกที่ 3 (10)	รวมคะแนน (40)
รวม	230	436	223	889
เฉลี่ย	9.2	17.44	8.92	35.56
ร้อยละ				88.9

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้เรียน 25 คน ทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนที่ 1 และ 2 เพื่อเสริมทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 88.9 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 ตัวแรก

2.2 ผู้วิจัยได้รวมคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน รายวิชาภาษาไทย รหัส ท23102 ความรู้ทางการอ่านตีความ สัปดาห์ที่ 12 หัวข้อ “การอ่านตีความ” ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของกลุ่มตัวอย่าง นำมาหาค่า E_2 เพื่อนำผลเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ การอ่านตีความ ตามเกณฑ์ตัวหลังตั้งไว้

ตารางที่ 2 คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน

คนที่	คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (20 คะแนน)
รวม	449
เฉลี่ย	17.96
ร้อยละ	89.8

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้เรียน 25 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 89.8 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 ตัวหลัง

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนาแบบฝึกทักษะทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่างหลังเรียน และก่อนเรียน (D)	รวมผลต่างของคะแนนหลังเรียน - ก่อนเรียน ด้วยกำลังสอง $(\sum D^2)$
รวม	156	449	293	3545
เฉลี่ย	6.24	17.96	11.72	141.8

การทดสอบความมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเสริมทักษะการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธาณศรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อเสริมทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประธาณศรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบหาค่าความแตกต่างของคะแนน (ค่าที) t-test

โดยใช้สูตร
$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความนัยสำคัญ
D แทน ค่าผลต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
 $\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนวัดความรู้หลังเรียนและก่อนเรียน
 $(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนวัดความรู้หลังเรียนและก่อนเรียนทั้งหมดยกกำลังสอง
n แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
n - 1 แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ผลการทดสอบหาค่าความแตกต่างของคะแนน (ค่าที) สามารถอธิบายได้ดังนี้

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน	6.24	25	2.35	.47
คะแนนหลังเรียน	17.96	25	.93	.19

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน & คะแนนหลังเรียน	25	.40	.05

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน และ คะแนนหลังเรียน	-11.72	2.15	.43	-12.61	-10.83	-27.24	24	.000

จากผลการทดสอบสมมติฐานค่าที่ ปรากฏว่า ค่าที่ เท่ากับ -27.24 มีนัยสำคัญทางสถิติ Sig (2 tailed) ที่ระดับ $.000$ มีค่าน้อยกว่า $.01$ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประจักษ์คีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถนำไปใช้สอนได้

สรุปและอภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1 แบบฝึกทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประจักษ์คีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $80/80$ โดยผลการทดลองแบบฝึกทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประจักษ์คีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ $88.9/89.8$ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านตีความ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยผู้สอนใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้การอ่านตีความมีรูปแบบการอ่านที่มีระบบขั้นตอนที่ชัดเจนและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะการอ่านตีความที่ดีขึ้น ผู้เรียนมีความเข้าใจและสนุกสนานกับการตีความ คำ สำนวน และเนื้อเรื่อง ในบทเรียน จึงทำให้นักเรียนสามารถตีความเนื้อหาหรือเนื้อเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งนี้ นิตยา ผูกเพชร (2551) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ นนทบุรี มีประสิทธิภาพ $92.00/92.40$ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

สมมติฐานข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยด้วยแบบทดสอบ หลังเรียนเพื่อเสริมทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงประจักษ์คีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อันเนื่องมาจาก ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เรียนจากง่ายไปหายาก และมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้วิจัยมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านตีความ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ลำดับเนื้อหากิจกรรมเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และพื้นฐานของผู้เรียน มีคำสั่งอธิบายชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชดาภา ธนาวรรณิต (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนโมดูลวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านตีความวิชาภาษาไทยหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ พรรณทิพย์ ต้นเถา (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบกลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลวิธีด้านการใช้เทคนิคต่าง ๆ ช่วยในการอ่าน ระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แต่การใช้กลวิธีด้านการทำให้เกิดความกระจำชัดและเข้าใจง่าย ในการอ่านด้านการค้นหาความสัมพันธ์ของเนื้อ

เรื่อง และด้านการตรวจสอบความเข้าใจของ 3 กลุ่ม แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : มพท.
- เถลิง พันธุ์เถลิงอมร. (2542). *การอ่านตีความ*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.
- นิตยา ผูกเกษร. (2551). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ นนทบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์.
- พรรณทิพย์ ตันเถา. (2539). *การเปรียบเทียบกลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2555). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท.
- รัชดาภา ธนาวรรณิต. (2549). *การพัฒนาบทเรียนโมดูลวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม.
- สายสุนีย์ สกุณแก้ว. (2534). *หนังสือเรียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ. อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.